

Egy sikeres megújuló távhőtermelési program (ár)szabályozási előfeltételei Magyarországon

Kaderják Péter
Igazgató, REKK

Budapest, 2014 november 13.

EU távhő: megújuló energiaforrások fokozatos térnyerése

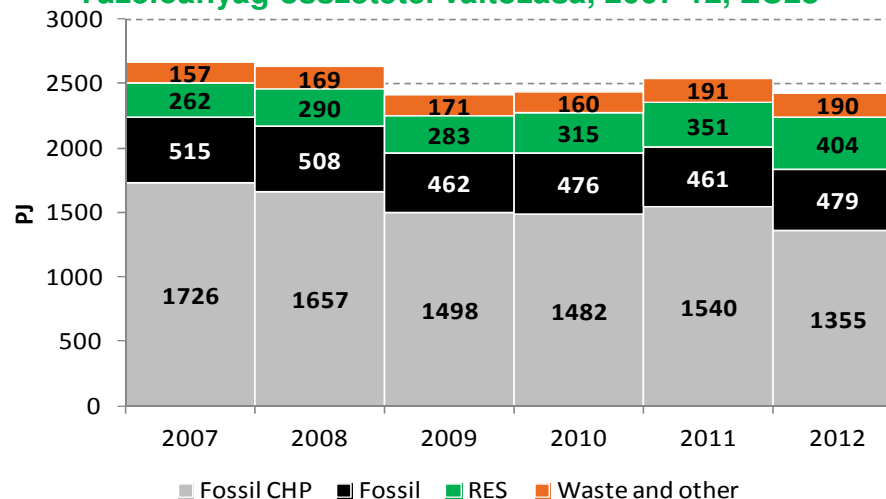
Az Európai Unió egyes országaiban jelentős előrelépések:

- RES DH támogatások
- Towards2030 REKK-es kutatás távhő fejlesztési irányokról
- EU 28 tagországban összes távhő termelés 18%-a RES

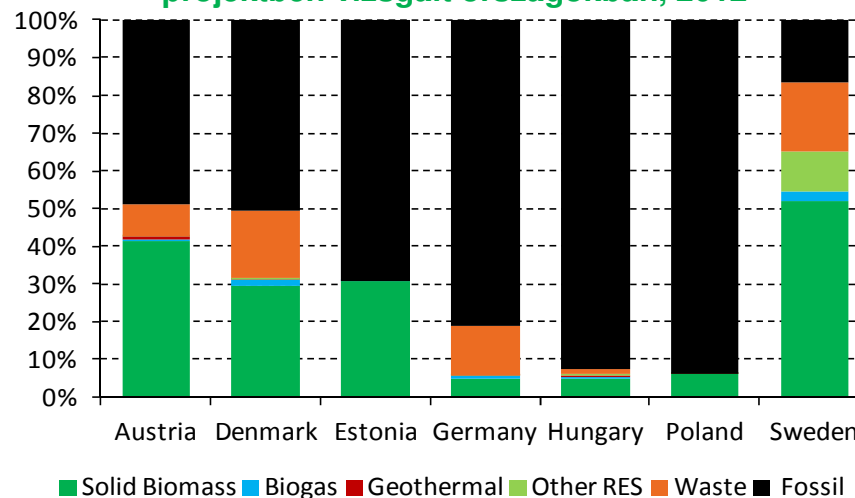
Magyarországon:

- Kis/közepes hőpiaci részesedés (távhővel ellátott lakosság aránya 15%)
- Országos jelenlét (97 település)
- Erősen földgázfüggő termelés (77%)
- Kapcsolt részarány: magas, de nem kiugró (45%)
- Sok apró távhőtermelő-távhőszolgáltató (104)
- Számottevő, de nem kiugró szórás a helyi távhőárakban (1,7 szeres)

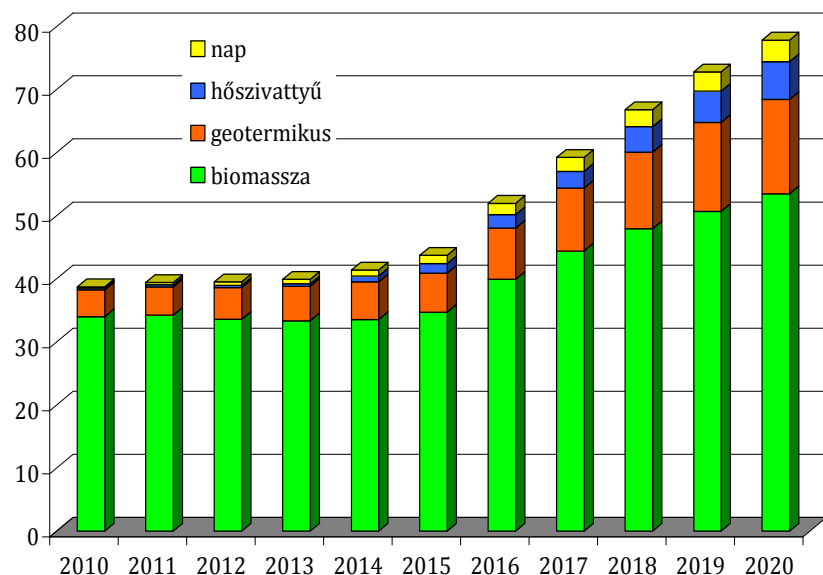
Tüzelőanyag összetétel változása, 2007-12, EU28

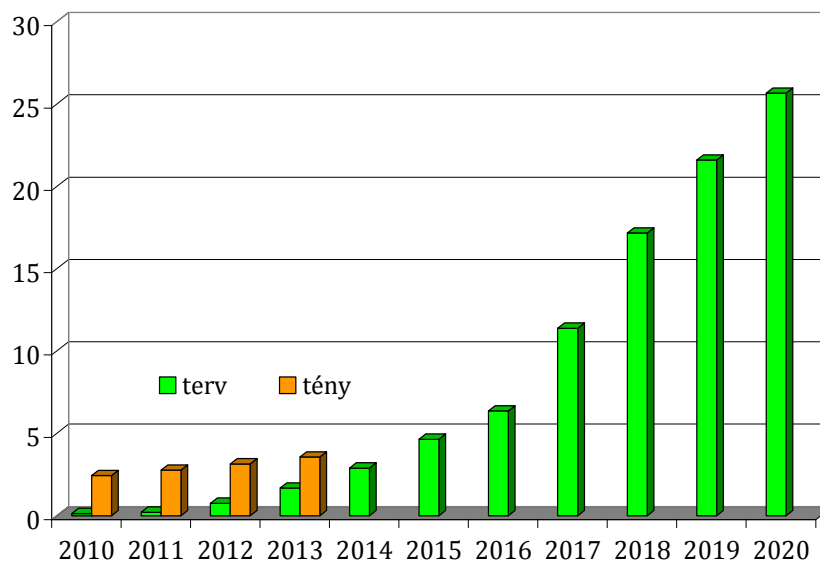
Tüzelőanyag összetétel a távhőellátásban, a Towards2030 projektben vizsgált országokban, 2012

Megújuló hőtermelés tervezett alakulása (PJ)

Megújuló távhőtermelés tervezett alakulása (PJ)

• Időarányosan kedvező megújuló távhőtermelési adatok, de:

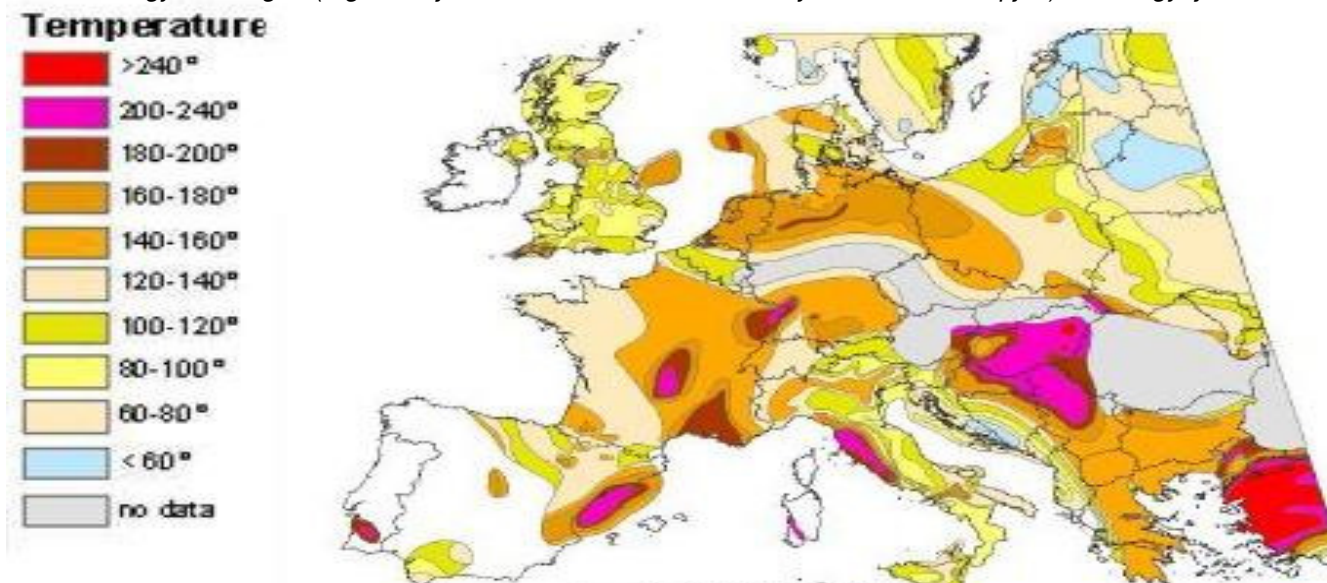
- az évtized második felére tervezett ugrásszerű (7 év alatt 7-szeres) növekedés feltételei adottak?
- csökkenő kereslet mellett hogyan lehet a megújuló távhőtermelés volumenét növelni?
- az NREAP-okban vállalt célok alapján Románia, Magyarország és Franciaország vállalt jelentős növekedést

- Pécs – biomassza
 - 2012: 35 MWe + 72 MWth – 1000 TJ/év, 24 mrd Ft (beruházási támogatás nélkül, áramoldali működési támogatással -KÁT)
 - 2004: 49 MWe + 150 MWth – 300-600 TJ/év, 9 mrd Ft (együttes végrehajtási projekt)
- Miskolc – geotermia, biomassza, biogáz, nap
 - 2014 (geotermia): 30+30 MWth \approx 550-800 TJ/év, 7,5 mrd Ft (beruházási támogatással)
 - 2000: napkollektor, 2010: depóniagáz (0,5 MW), 2011: faapríték (3 MW); összesen kb. 50 TJ/év
- 2012-2014 között min. 1,5 PJ megújuló távhő növekmény
 - a 2015-re kitűzött megújuló távhőcél bizonyosan megvalósul

Hőtermelési megújuló energia potenciálok (PJ)

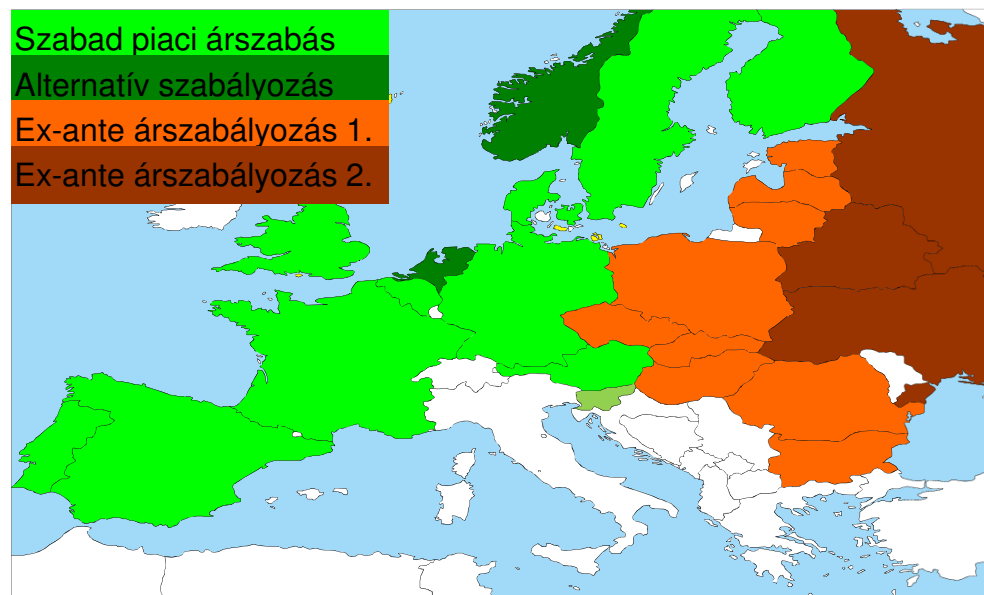
	Elméleti potenciál	2012-es felhasználás	2020-ra tervezett felhasználás
Biomassza	59,3	42,0	53,5
Geotermikus energia	63,5	4,5	14,9
Napenergia	24,0	0,3	3,4

Forrás: NFM (2010): Magyarország Megújuló Energia Hasznosítási Cselekvési Terve; NFM (2014): Jelentés a megújuló energiaforrások 2011-2012 évi felhasználásáról Magyarországon (tagállami jelentéstétel a 2009/28/EK irányelv 22. cikke alapján); REKK gyűjtés

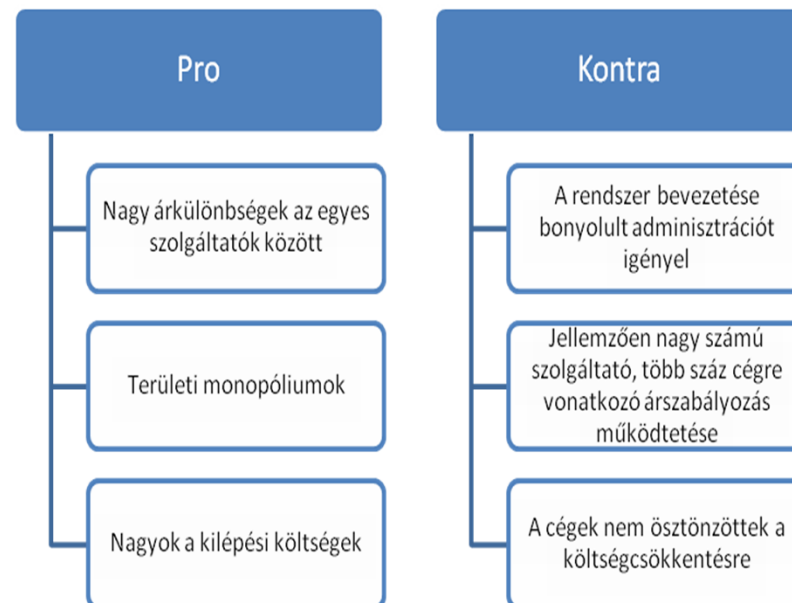

Forrás: forrás: Source: Typologie des systèmes géothermiques HDR/HFR en Europe, Open file report BRGM/RP-53452-FR, 165 pp (2004).

Távhő árszabályozási rezsimek

Forrás: Fortum

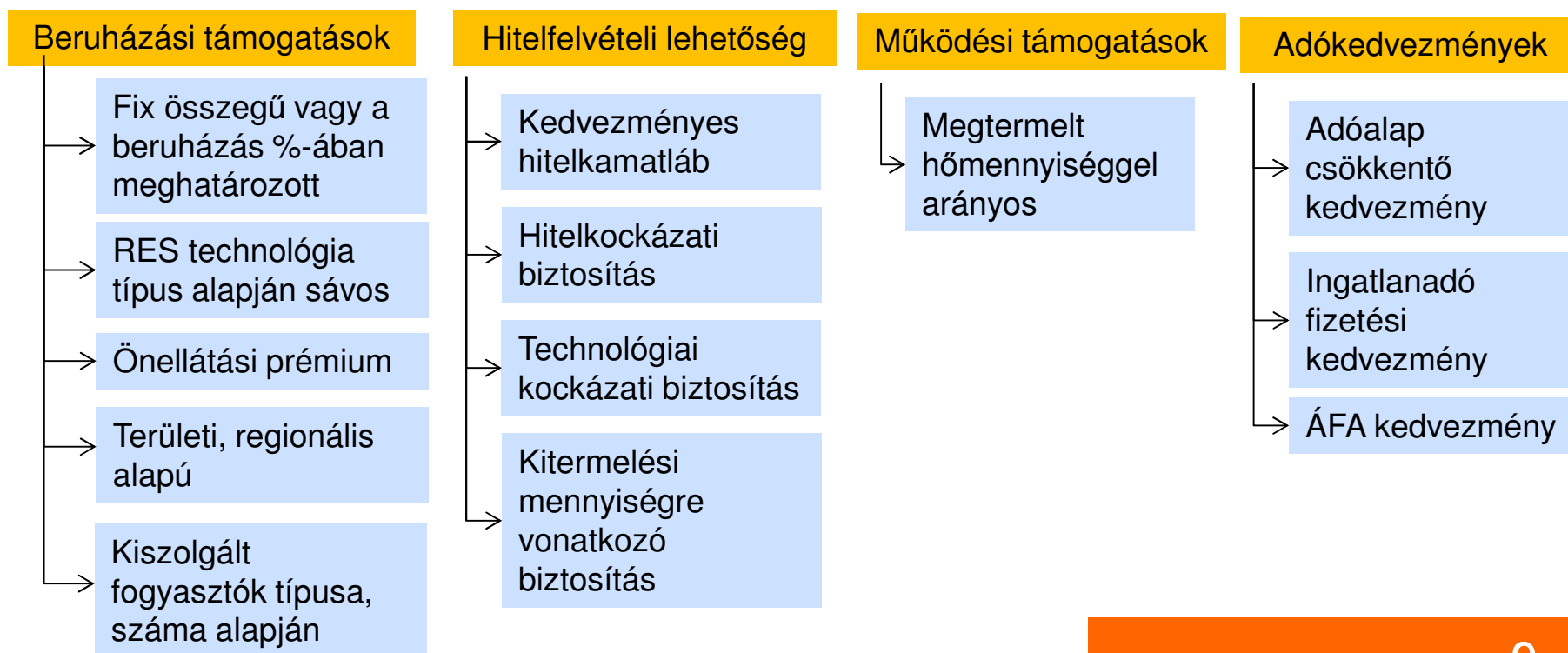

Távhő árszabályozás típusa	Ex post	Ex ante			
	Piaci alapú, csak versenytörvény szerinti vizsgálat	Árképlet jóváhagyása mellett szolgáltatói hatáskörben lévő árazás	Költségalapú hatósági árak, szabályozott profit mellett	Szabályozott árak technológiai benchmark alapján	Hatósági árak, a fogyasztók által megfizethető árszint alapján
Ország példa	Ausztria, Németország	Észtország	Magyarország	Dánia	Oroszország, Kína

- Transzparencia, normativitás és kiszámíthatóság hiánya
 - Ármeghatározás egzakt módszertana nem ismert
 - Elismerésre kerülő költségek köre tisztázatlan
 - Éves ármeghatározás vs. 15-20 éves hőértékesítési szerződések
- Nyereségkorlát diszkrecionális alkalmazása
 - Hitelek tőketörlesztése és kamatai: egyedi vizsgálat alapján minősülhetnek elismert költségnek
 - ‚Jó’ hatósági árszabályozás mellett szükségtelen a nyereség korlátozása
 - Jelenlegi szabályozás nem díjazza a hatékonyság javítási erőfeszítéseket
- Bürokratikus szolgáltatói támogatási rendszer
 - A termelői és szolgáltatói árak nem biztosítják a költségek megtérülését
 - A veszteséges szolgáltatókat kompenzálni kell
 - Támogatások kikerülhetnek a távhő szektorból (városi szolgáltatói holdingok); távhő termelői eszközök felélése

- A lakossági távhő szektor teljes vertikumában a hatósági ármeghatározás politikai adottság (?)
- Központi árszabályozói intézmény (MEKH)
- Új távhőtermelők: tendereztetés és erős verseny esetén szükséges-e az árszabályozás?
- Meglévő távhőtermelők: technológiai benchmarkon és piaci tüzelőanyagárakon alapuló, transzparens árszabályozás
- Kiszámíthatóság megteremtése: árképlet jóváhagyás, több (≥ 3) éves szabályozási ciklus, utólagos árellenőrzés?
- RES-DH specialitásainak figyelembevétele az árszabályozásban:
 - ‚fejnehéz’ költségstruktúra (kis változó költség arány) miatt 4-5 évre meghirdethető árak
 - projektindítás kockázatainak (pld. fúrési kockázatok) kezelésében állami szerepvállalás (kockázati alap)
 - beruházási támogatások vs. működési támogatások
- TPA idehaza realitás?

- Eltérő fix költség – változó költség arányú beruházások eltérő finanszírozási támogatást igényelnek
- A megújuló energia alapú távhőtermelés jellemzően eltérő költségszerkezettel rendelkezik, mint a hagyományos erőművek, a „fejnehéz” RES projektek alacsonyabb működési költséggel rendelkeznek az erőmű élettartama alatt
- Ki viselje a beruházás költségeit? A távhő körzetbe tartozó fogyasztók, az összes távhő fogyasztó, vagy mindenki?

- Meglévő (KEOP/KEHOP) támogatások megtartása
 - 2011-2014 között átlagosan évi **0,5 PJ** megújuló hőtermelés-növekedést értünk el évi 42 milliárd Ft támogatással
 - 2014-2020 között átlagosan évi **3,5 PJ** növekedést tervezünk – milyen támogatásigénnyel számolhatunk?
- Új -beruházási- támogatási formák bevezetése
 - Állami garanciavállalásokkal kombinált kedvezményes hitellehetőségek (beruházási hitelgarancia)
 - Geotermikus-specifikus (fúrási/forrás) kockázatok kezelésére állami szerepvállalással létrehozott/működtetett kockázati alap
- Működési támogatások alkalmazásának vizsgálata
 - Német, angol, skandináv tapasztalatok alapján; Litvániában 5-6%-os prémium a hagyományos távhő megtérüléshez képest
 - Hőtermelésben meglehetősen ritka (áramszektorban általános) támogatási forma

1. Van-e nyitottság árszabályozási ciklusokon alapuló, transzparens megújuló távhő termelői árszabályozás alkalmazására?
2. A szabályozott kapacitás- és hődíj rendszer mennyiben tükrözze az adott RES-DH technológia költségszerkezetét?
3. Érdemes-e működési támogatás alkalmazásában gondolkodni?
4. Hogyan valósítható meg a rendelkezésre álló uniós beruházás támogatási források hatékony szétosztása? Tendereztetés?
5. Van-e esély a növekvő ETS kvótabevételekből többlet forrásbevonásra e területen?
6. Milyen további feltételei vannak a piaci finanszírozási források bevonásának?
7. Ki élvezze az alacsonyabb hődíjak előnyeit (geotermia)?
8. Versenyképes lehet-e az új, megújuló energiát hasznosító távhő rendszer kiépítése egyéni szinten mint a jelenlegi egyedi fűtési megoldások? Érvényesülhet-e a méretgazdaságosság és az olcsóbb fűtőanyag hatása? (új városrészek / fogyasztók bevonása)

KÖSZÖNÖM FIGYELMÜKET!

www.rekk.eu

pkaderjak@uni-corvinus.hu

+36 1 482 7071

Co-funded by the Intelligent Energy Europe
Programme of the European Union

towards2030